

Hodnocení bakalářské práce

Posudek oponenta práce

Jméno autora: Jana Hrdinová

Název práce: Mystika a kulturní dialog v Evropě

Oponent práce: Mgr. et Mgr. Petr Mikoška, Ph.D.

Téma a cíl práce: Práce se zabývá tradicí a praktikováním mystiky, a to převážně v rámci evropského náboženského kontextu. Jako výzkumnou perspektivu, která umožňuje popsat a vysvětlit vztah mezi rituály, prožitky, ideovým pozadím mystiky a kulturou si autorka zvolila teorii sociální konstrukce reality. Součástí práce je srovnání určitých aspektů mystiky Západu a Východu.

Zaměření práce: teoretické, komparativní, kompilační

Jazyková a stylistická úroveň práce: výborná

Rozsah práce: přiměřený, 66 stran

Použitá literatura: relevantní

Formální stránka práce: Práce je z gramatického i syntaktického hlediska bez závažnějších nedostatků. Rovněž stylistická kvalita práce je na vysoké úrovni. Autorka prokazuje schopnost pracovat s odbornou literaturou. Obecně je text velmi srozumitelný, přehledně strukturovaný a čtivý.

Celkové hodnocení a kritické poznámky:

I po stránce obsahové považuji tuto práci za zdařilou a splňující požadavky kladené na bakalářskou práci. Autorka prokazuje schopnost systematicky aplikovat teoretický nástroj (v tomto případě teorii sociální konstrukce reality) k uchopení určitého jevu, který tak vnímá jako kulturní fenomén, či jako fenomén, který se prostřednictvím určitých mechanismů do kultury vtiskuje či je naopak formován. I „mechanismy“ vzájemného ovlivňování se snaží autorka popsat – bohužel však poněkud stručně a „nedotaženě“. Tam, kde by čtenář očekával zevrubnější analýzu konkrétních mechanismů (např. legitimizace, habitualizace či externalizace), bude pravděpodobně zklamán. Největší část textu je, bohužel, věnována „pouhému“ popisu a klasifikaci jevů

spojených s pěstováním mystiky, a to prostřednictvím kompilační metody. V závěrech či zjištěních, které by vyplývaly právě z aplikace zvoleného teoretického přístupu, není potenciál tohoto přístupu plně využit. Autorka rovněž poněkud bagatelizuje pojetí mystiky – přinejmenším v případě orientálních náboženských tradic – přinejmenším tak, že zdaleka nevyužívá reprezentativní rozsah literárních zdrojů a nedostatečně reflektuje odlišnou terminologii citovaných autorů (například pojmy „neexistence“ či „já“ jak je užívá H. Gunaratana a další autority buddhismu, mají specifický význam, který není totožný s významem, který těmto termínům přisuzuje autorka práce). Některá zjištění autorky vyplývající ze srovnání přístupu Východu a Západu k mystice jsou nepravdivá, nezdůvodněná (např. „Ve společnostech, kde existuje přesvědčení o karmanovém zákoně, jsou lidé utvrzováni ve vidění světa v negativním světle, po němž následuje budoucí příjemnější existence.“ (s. 55)) či bagatelizující (např. „Život je pojmán jako utrpení, z něhož se nabízí jediné vysvobození – neexistence.“ (s. 61)). Tatáž výtku se týká i některých tvrzení v kapitole Mystika a transkulturní komunikace, např. „Proto bude při setkání s jinakostí křesťanský mystik pravděpodobně otevřenější a láskyplnější než třeba ateista.“ (s. 62) či další problematické a nevyargumentované tvrzení: „Prvním požadavkem však stále zůstává přijetí druhého jako osoby, a to navzdory tomu, že se v nějakých postojích neshodneme. Bez tohoto respektu nemůže být dialog, nemůžeme být obohaceni ani nemůžeme obohacovat druhého.“ (s. 63).

I přes tyto výhrady zdůrazňuji, že autorka jednoznačně prokázala schopnost kritického a systematického myšlení, poctivé práce s literárními zdroji a preciznost v písemném projevu - včetně stylistické úrovně textu.

Výsledné hodnocení: Práce splňuje nároky a požadavky kladené na bakalářskou práci a zaměřením splňuje požadavky oboru Transkulturní komunikace.

Otázky oponenta práce:

Může být ateista mystikem?

Je v současnosti na Západě praktikování mystiky na vzestupu či ve stavu úpadku?